

Ковальчак Петро Іванович

Інженер-технолог,
член-кореспондент УНГА,
фахівець у сфері переробки
нафти, управлінець

Народився 14 червня 1933 р. у с. Морозовичі Старо-самбірського району Львівської області.

У 1955 р. закінчив нафтовий факультет ЛПІ (спеціальність «Технологія нафти та газу») та почав працювати начальником установки на Орському НПЗ (Оренбурзька область). У 1957 р. був переведений на посаду старшого інженера виробничого відділу Оренбурзького раднаргоспу.

Протягом 1958–1981 рр. Петро Ковальчак пройшов шлях начальника виробничо-технічного відділу, головного інженера (1962–1969, 1972–1978), директора заводу (1969–1972) на Надвірнянському НПЗ. Брав участь у будівництві нового нафтопереробного заводу паливно-нафтохімічного профілю з виготовлення моторного палива, бітуму, електродного коксу, парафіну і синтетичних жирних кислот. Під його керівництвом уперше в Україні було налагоджено виробництво харчового парафіну, електродного коксу на установці сповільненого коксування, освоєно технологію переробки солоних стоків цеху синтетичних

жирних кислот для отримання сухого сульфату натрію для потреб целюлозо-паперової промисловості.

У 1981 р. Петро Іванович став заступником начальника технічного управління Головнафтохімпрому УРСР (м. Київ), а впродовж 1985–1988 рр. очолював технічне управління Головнафтохімпрому. З 1988 до 2000 р. обіймав посади начальника технічного відділу ВО «Укрнафтохімпереробка», начальника виробничо-технічного відділу Асоціації «Укрнафтохімпром», заступника начальника Головного технічного управління ДК «Укрнафтохім», начальника технічного управління об'єднання «Укрнафтохімпереробка». Проводив активну роботу з підвищення технічного рівня підприємств нафтопереробної промисловості, впровадження нових технологій, покращення якості продукції і розвитку вторинних процесів переробки нафтової сировини, підготував низку постанов Кабінету Міністрів України з питань розвитку нафтопереробної промисловості.

З 2000 р. і до виходу на пенсію в 2006 р. П. Ковальчак працював першим заступником генерального директора об'єднання «Укрнафтохімпереробка». Є автором чотирьох науково-технічних програм із розвитку нафтопереробного та нафтохімічного виробництва («Нафта і газ України 1992–2010 рр.», галузевої програми реформування нафтопереробної промисловості України тощо), співавтором восьми винаходів («Метод очищення СЖК», «Азотне добриво», «Метод виділення СЖК із продуктів омилення окиснених парафінів», «Пристрій для регулювання рівня розділення рідких середовищ у дегідраторах», «Метод отримання складних добрив із побічних продуктів виробництва СЖК та ін.).

Нагороджений двома орденами «Знак Пошани», грамотою Міністерства палива й енергетики України. Йому присвоєні звання «Почесний нафтохімік СРСР» і «Почесний нафтопереробник Всеукраїнської асоціації «Нафтохімік України».

Ковтун Григорій Олександрович

Доктор хімічних
наук, професор,
член-кореспондент
НАН України, фахівець
у сфері нафтохімії
та фізичної хімії, управлінець

Народився 16 серпня 1948 р. у с. Сазонівка Оржицького району Полтавської області.

Протягом 1966–1971 рр. навчався на хімічному факультеті Чернівецького державного університету. Одержав диплом із відзнакою та вступив до аспірантури Інституту хімічної фізики АН СРСР, після закінчення якої у 1974 р. захистив кандидатську дисертацію «Механізм окиснення аліфатичних амінів і регенерація антиоксидантів».

Упродовж 1974–1988 рр. Г. О. Ковтун працював у Всесоюзному НДІ переробки нафти (м. Електрогорськ Московської області), де пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до завідувача відділу гомогенного каталізу та присадок до нафтопродуктів. У 1984 р. захистив докторську дисертацію «Комплекси металів у каталізі обриву ланцюгів окиснення».

З 1988 р. і до останніх днів життя Григорій Олександрович працював в Інституті біоорганічної хімії та нафтохімії АН України, де очолював створений з його ініціативи відділ гомогенного

каталізу і присадок до нафтопродуктів. Із 2003 р. був заступником директора з наукової роботи.

Учений зробив великий внесок у обґрунтування основ металокомплексного та металокластерного каталізу, створення селективних каталізаторів і сучасних стабілізаторів окиснення органічних матеріалів. Піонерні дослідження Григорія Ковтуна пов'язані з інгібуванням вільних радикалів, розробкою мастильних матеріалів, технологічних рідин і палив для наземної, морської, авіаційної та космічної техніки, паливних елементів. Він розвинув теорію стабілізаторів окиснення, яка висвітлена в монографії «Хімія інгібіторів окиснення органічних сполук» (рос.).

Г. О. Ковтун — автор понад 500 наукових праць, серед яких 15 книг і 54 винаходи, а також більше 20 впроваджень на різних підприємствах України та інших країн. Григорій Олександрович поєднував наукову роботу з педагогічною діяльністю. Він підготував 15 кандидатів і одного доктора наук.

З його ініціативи при ІБОНХ НАН України була заснована спільна лабораторія Ніжинського державного університету ім. М. В. Гоголя і філія кафедри Національного авіаційного університету.

Григорій Ковтун брав участь у науково-організаційній та громадській роботі: був заступником академіка-секретаря відділення хімії НАН України (1992–2003), членом експертної комісії з хімії Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки (2006–2008), членом кваліфікаційних учених рад і редколегій наукових журналів, головою експертної ради з хімії ВАК України (2004–2008).

Нагороджений почесними грамотами Президії НАН України та Київського міського голови. Г. О. Ковтун — лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, премій ім. О. І. Бродського та ім. Л. В. Писаржевського.

Помер 31 травня 2008 р.